

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.1.2014
COM(2014) 32 final

2014/0014 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EU) nr 1308/2013 och förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller stödordningen för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk i skolor

{SWD(2014) 28 final}
{SWD(2014) 29 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

Allmän bakgrund

Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 (förordningen om en samlad marknadsordning)¹ upprättas en rättslig och finansiell ram för utdelning av vissa jordbruksprodukter till skolbarn genom skolmjölksprogrammet och skolfruktsprogrammet.

De två programmen har utvecklats oberoende av varandra och under olika tidsperioder. Skolmjölksprogrammet går tillbaka till inrättandet av den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk 1968 och har genomförts praktiskt sedan 1977. Skolfruktsprogrammet är ett senare program som tillkom genom ett politiskt åtagande i samband med 2007 års reform av den gemensamma marknadsordningen för frukt och grönsaker. De nuvarande programmen omfattas av skilda rättsliga och finansiella ramar, och det finns en del viktiga skillnader mellan dem i fråga om uppbyggnad och funktion.

Programmen har inrättats för att främja konsumtionen av frukt och grönsaker och mjölkprodukter, vilket är viktiga produktsektorer för det europeiska jordbruket, där varje produkttyp står för ungefär 15 % av värdet av EU:s jordbruksproduktion. Utöver sin ekonomiska betydelse är produkterna viktiga för folkhälsan och lämpar sig också för utdelning till skolbarn.

Skälen till att de två programmen en gång inrättades äger fortfarande giltighet, med tanke på att konsumtionen av frukt, grönsaker och mjölkprodukter är på tillbakagång. Trots olika försök från hälso- och jordbrukssektorns sida, både på nationell nivå och EU-nivå, att öka konsumtionen har de nedåtgående trenderna inte kunnat vändas. Detta gäller särskilt för färsk frukt, färska grönsaker och konsumtionsmjölk. Situationen förvärras av bland annat de moderna konsumtionstrenderna, särskilt bland yngre, som främjar starkt bearbetade livsmedel som ofta tillsatts stora mängder socker, salt och fett.

Trots att de nuvarande programmen fått ett positivt mottagande i skolorna och deras betydelse erkänns framgår det av olika rapporter och externa utvärderingar att det finns vissa svagheter i deras utformning och att de inte fungerar helt effektivt.

Den nya gemensamma jordbrukspolitiken för 2020 har redan en del viktiga inslag som förväntas lösa vissa av de problem som identifierats, särskilt genom stora förändringar i finansieringen av skolfruktsprogrammet och en förstärkning av dess utbildningskomponent. Det nya kravet enligt skolmjölksprogrammet om att deltagande medlemsstater ska upprätta en strategi kommer att leda till en mer målinriktad tillämpning av programmet; detta är redan fallet för skolfruktsprogrammet. Kommissionens förslag till gemensam jordbrukspolitik för 2020 antogs dock innan de externa utvärderingarna av de nuvarande programmen hade slutförts, och det föregick också rapporten från Europeiska revisionsrätten (nedan kallad *revisionsrätten*).

Syfte

Förslaget syftar inte bara till att åtgärda de problem som finns inbyggda i programmens funktionssätt, så att de blir mer målinriktade och effektiva, utan också till att införa enhetligare åtgärder för att säkerställa att programmen kan uppfylla de långsiktiga målen och

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 671).

ge ett adekvat svar på olika yttre utmaningar. Detta är i linje med revisionsrättens rekommendation om att man bör stärka samordningen och synergierna mellan de två programmen för att garantera en enhetlig koststrategi och en effektiv programförvaltning. Med detta förslag fullgör kommissionen också den rapporteringsskyldighet som följer av artikel 225 c i förordningen beträffande möjligheten att utvidga programmens räckvidd till att även omfatta olivolja och bordsoliver.

För det första syftar förslaget dels till att förskjuta programmens fokus mot de långsiktiga målen genom att förstärka deras utbildningskomponent, dels till att göra unga människor mer medvetna om maten de äter och varifrån den kommer. Detta leder samtidigt till ökad medvetenhet om jordbruket och dess produkter, den gemensamma jordbrukspolitiken och EU. Det finns i nuläget en diskrepans mellan dessa mål och programmens utformning, eftersom målen ska uppfyllas på olika sätt i de två programmen. Utbildningskomponenten ingick i skolfruktsprogrammet redan från början, medan det i skolmjölksprogrammet inte är obligatoriskt för medlemsstaterna att göra särskilda utbildningsinsatser, vilket leder till en svag koppling mellan de produkter som delas ut och själva programmet. Systemet för utvärdering och övervakning är också otillräckligt i skolmjölksprogrammet och i behov av förbättringar i skolfruktsprogrammet. Detta system är viktigt för att mäta programmens ändamålsenlighet på medellång och lång sikt.

För det andra avser förslaget att slå samman och konsolidera de separata rättsliga och finansiella ramarna och göra EU:s åtgärder mer synliga. På så vis blir den gemensamma jordbrukspolitikens åtgärder i fråga om utdelning av livsmedel i skolor mer sammanhängande och förvaltningen av programmen effektivare. Eftersom de nuvarande programmen har utvecklats oberoende av varandra och under olika tidsperioder brister det i samordning och enhetlighet mellan dem, trots att de har liknande syften och målgrupper. Det rådande systemet är fragmenterat och omfattar ett stort antal strategier och budskap, vilket kan påverka dess ändamålsenlighet negativt. Problemet rot ligger i de separata rättsliga och finansiella ramarna, marknadsrelaterade skillnader mellan de berörda produkterna samt olika beslut på medlemsstatsnivå om hur de båda programmen ska genomföras.

Sist men inte minst måste finansieringen av åtgärder för att främja konsumtionen av jordbruksprodukter i skolor bli effektivare. Därigenom utnyttjas programmens finansiella potential på ett mer riktat sätt, programmens effekter maximeras och utdelningens kostnadseffektivitet förbättras. Vissa av de nuvarande bristerna är gemensamma för programmen (t.ex. stor administrativ och organisatorisk börda), medan andra är specifika för antingen skolfruktsprogrammet (framför allt ett underutnyttjande på ungefär 30 % av dess potential samt enorma prisskillnader för de produkter som delas ut) eller för skolmjölksprogrammet (potentiell dödviktseffekt, låg kostnads-nyttokvot).

2. RESULTAT AV SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

Översynen av programmen inleddes i oktober 2012.

I samband med konsekvensbedömningen hölls ett offentligt samråd där de berörda parterna uppmanades att bidra till översynen. Det offentliga samrådet baserades på ett dokument som var strukturerat kring nio öppna frågor. Samrådet pågick i 12 veckor och gjordes med hjälp av ett frågeformulär på internet. Dessutom hölls separata möten och utfrågningar under samrådsperioden, bland annat ett möte med berörda parter den 15 mars 2013.

De tre alternativ som man utgick ifrån vid konsekvensbedömningen var: 1) "status quo", dvs. att man behåller de skilda ramarna för utdelningen på skolor men integrerar de förbättringar som den nya jordbrukspolitiken för 2020 innebär för programmen, 2) "anpassning", dvs. att

man undersöker om målen med översynen kan uppnås inom det nuvarande systemet med två ramar, genom åtgärder/förändringar för att minska diskrepansen beträffande utbildningskomponenten i de nuvarande programmen, öka synergierna mellan programmen samt genomföra ytterligare förenklningar och förbättringar som går utöver dem i den nya jordbrukspolitiken för 2020, och 3) ”ny ram”, dvs. en större förändring av systemet i form av en gemensam rättslig och finansiell ram för utdelning av ett begränsat antal produkter, kompletterat med en förskjutning av tyngdpunkten mot de långsiktiga målen genom en förstärkt utbildningskomponent.

På grundval av utvärderingar av de nuvarande ramarna och en analys av framtida utmaningar och behov, har man i konsekvensbedömningen utvärderat och jämfört effekterna av dessa tre alternativ i förhållande till deras potential att uppfylla målen samt i fråga om ändamålsenlighet, effektivitet och överensstämmelse med de övergripande målen:

- Status quo-alternativet, med ett förstärkt skolfruktsprogram, skulle ytterligare öka diskrepansen i fråga om utbildningskomponenten mellan skolfruktsprogrammet och skolmjölksprogrammet och inte tillföra särskilt mycket i fråga om förvaltningseffektivitet. Dess bidrag för att göra EU:s insatser enhetliga och synliga är också begränsat. Alternativet är visserligen budgetneutralt men det medför en viss budgetosäkerhet i avsaknad av ett tak för finansieringen av skolmjölksprogrammet. Den administrativa bördan förblir hög i förhållande till nyttan (låg kostnadsnyttokvot), effektiviteten kommer att variera mycket till följd av stora prisskillnader för produkterna i skolfruktsprogrammet och den potentiella dödviktseffekten kommer att kvarstå i skolmjölksprogrammet. Det är tveksamt om detta alternativ kan erbjuda en lämplig lösning på några av de framtida utmaningarna beträffande konsumtionsmönster och efterfrågan på färska jordbruksprodukter. Man har ansett att det ger ett begränsat bidrag till de övergripande målen om bättre lagstiftning och förenkling. Bedömningen utfaller dock positivare vad gäller potentialen att bidra till folkhälsomålet att minska olikheter i fråga om hälsa genom nationella strategier och mål.
- De viktigaste effekterna av anpassningsalternativet förväntas komma genom förstärkningen av skolmjölksprogrammets utbildningskomponent och olika synergier vid genomförandet av de båda programmen (som behåller sina skilda rättsliga och finansiella ramar). Detta skulle i högre grad bidra till de långsiktiga målen om att på ett hållbart sätt öka efterfrågan på de berörda jordbruksprodukterna och skapa hälsosammare kostvanor. En positiv effekt med alternativet är också ökade synergier, men dessa är begränsade eftersom programmen har olika finansiella upplägg. Den minskade administrativa bördan innebär fler fördelar, liksom mindre komplexitet tack vare synergier och gemensamma förfaranden.
- Alternativet med en ny ram förskjuter fokus för det nuvarande systemet med utdelning i skolorna mot åtgärder som bättre uppfyller programmens långsiktiga mål, och det minskar de rådande skillnaderna i programmens utformning. Det ger också medlemsstaterna större valfrihet i förvaltningen av skolprogrammet så att de kan anpassa sina åtgärder efter prioriterade behov, få nödvändig budgetmässig flexibilitet i fråga om olika finansiella rättigheter samt anpassa sina åtgärder till nya omständigheter. Alternativet är också utformat för att maximera effekten av utdelningen på skolorna inom en fast budget. Det undanröjer de osäkerheter som är kopplade till EU-budgeten, eftersom det finns ett årligt kostnadstak för skolåtgärderna i linje med absorptionspotentialen för jordbrukspolitiken för 2020. Med ett bättre finansiellt upplägg i kombination med villkor för deltagande skulle den nuvarande potentialen kunna utnyttjas effektivare.

I konsekvensbedömningen dras därför slutsatsen att alternativet med en ny ram är det mest balanserade när det gäller att gradvis styra om programmens fokus mot de långsiktiga målen, göra programmen bättre lämpade att tackla de övergripande problemen med sjunkande konsumtion av frukt, grönsaker och mjölk samt alltmer utbredd fetma, och skapa en nödvändig koppling till jordbruket och dess produkter.

Under hela processen har förenkling varit en viktig aspekt. Denna bör främjas på flera sätt, framför allt genom kommissionsakter som avskaffar eller slår samman vissa krav.

3. FÖRSLAGETS RÄTTSLIGA ASPEKTER

Det föreslås att man inrättar en gemensam rättslig och finansiell ram för utdelning av frukt, grönsaker och mjölk till skolbarn, kompletterat med förstärkta utbildningsinsatser för att betona kopplingen till jordbruket och dess produkter, liksom bredare aspekter som folkhälsa och miljö. Den nya ramen skulle vara budgetneutral och i linje med den förutsedda budgeten för de båda programmen inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken för 2020. Det nya programmets struktur bygger till stor del på de element i nuvarande program som anses fungera väl och vara effektiva.

Förslaget grundar sig på artiklarna 42 och 43.2 i fördraget. Det är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna eftersom ramen för insatserna och de grundläggande principerna fastställs på EU-nivå, medan medlemsstaterna kan anpassa programmet efter sina prioriteringar och i linje med nationella/regionala särdrag, samt fastställa egna mål och genomförandemetoder.

De viktigaste komponenterna i det nya förslaget är följande:

- Ändrad fokus för utdelningen: Det föreslås att man fokuserar utdelningen av produkter i skolor på endast två ”kärnprodukter”: å ena sidan färsk frukt (inklusive bananer) och färska grönsaker, å andra sidan konsumtionsmjölk, och att fetthalten i konsumtionsmjölken ska fastställas av nationella hälsomyndigheter. Detta fokus skulle vara lämpligt av flera skäl, särskilt med tanke på att utdelningen skulle ske inom ramen för en fast budget: Det skulle minska den organisatoriska bördan för skolorna och ta fasta på behovet att vända de nedåtgående konsumtionstrenderna för de båda produktgrupperna. Det skulle dessutom vara i linje med allmän praxis, eftersom färsk frukt, färska grönsaker och konsumtionsmjölk är de produkter som vanligen delas ut inom de nuvarande programmen. Medlemsstaterna skulle dock kunna ta med även andra jordbruksprodukter inom ramen för tematiska utbildningsinsatser.
- Att göra de finansiella bestämmelserna enhetliga och förbättra finansieringsvillkoren för att öka finansieringens effektivitet:
 - Med tanke på skillnaderna mellan produkterna och deras försörjningskedjor, liksom de olika konsumtionsförhållandena i olika medlemsstater, skulle medlemsstaterna tilldelas separata ramanslag för frukt och grönsaker (inklusive bananer) och mjölk. Ett ramanslag för frukt och grönsaker i linje med den budget som är kopplad till jordbrukspolitiken för 2020 (150 miljoner EUR) och ett ramanslag för mjölk motsvarande den förväntade användningen av medlen (80 miljoner EUR). En viss flexibilitet skulle tillåtas, så att medlemsstater utifrån sina särskilda behov kan föra över en begränsad del av de tilldelade medlen mellan ramanslagen (prioritering av insatser i enlighet med strategier). Inom ramanslagen skulle trösklar fastställas för kompletterande åtgärder och

andra stödberättigande åtgärder, t.ex. utvärdering, övervakning och kommunikation.

- På grundval av de erfarenheter som hittills gjorts skulle EU:s bidrag avseende priset på produkterna begränsas genom ett maximalt EU-stöd per portion för frukt och grönsaker och mjölk, och alltså inte genom samfinansiering av EU, som hittills varit fallet för skolfruktsprogrammet. Detta skulle vara ett nytt element för frukt och grönsaker vilket skulle bidra till att minska de stora prisskillnaderna för de produkter som delas ut och leda till en enklare förvaltning. Nivån på EU-bidraget för mjölk skulle höjas i syfte att minska dödviktseffekten (genom att möjliggöra gratis eller nästan gratis utdelning) och öka kostnads–nyttokvoten för utdelningen. Dessa komponenter i förslaget återspeglar kommissionens åtagande² i samband med antagandet av rådets förordning (EU) nr 1370/2013³ att se över det finansiella upplägget för de nuvarande programmen, dvs. stödet för utdelning av mjölk liksom samfinansieringen av skolfruktsprogrammet. Medlemsstaterna kommer också i fortsättningen att ha möjlighet att bevilja kompletterande nationellt stöd eller använda sig av privat finansiering för att öka räckvidden och/eller intensiteten för de åtgärder som vidtas inom programmen.
- Förstärkning av utbildningskomponenten: kompletterande utbildningsinsatser skulle bli ett krav också för utdelning av mjölk, vilket skulle minska skillnaderna mellan de nuvarande programmen. Åtgärderna skulle ha en stark utbildningskomponent med fokus på jordbruksfrågor, kost/hälsa (balanserad kosthållning) och miljöaspekter. De skulle också bli ett viktigt verktyg för att göra barn mer medvetna om mat, jordbruksproduktion och jordbrukare. Utbildningsinsatserna bör inriktas på skolbarn och om möjligt också involvera familjerna och samhället. De bör dessutom ta upp den bredare frågan om det befintliga utbudet av nyttig mat och dryck på skolorna. Sådana insatser gör nytta, eftersom det har visat sig att många barn växer upp utan att veta var maten de äter kommer ifrån – dvs. var och hur den producerats och vilka produkter som hör samman med vilka årstider. Medlemsstaterna skulle därför kunna välja tematiska utbildningsinsatser som någon gång även kunde omfatta andra jordbruksprodukter än de två kärnprodukterna, såsom yoghurt, bearbetad frukt och bearbetade grönsaker, honung, olivolja osv. Förteckningen över alla produkter som delas ut inom programmet samt deras näringsmässiga egenskaper måste godkännas av de nationella hälsomyndigheterna. Kompletterande utbildningsinsatser måste ha en direkt koppling till programmets jordbruksrelaterade mål och vara i linje med målet att främja hälsosamma kostvanor.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget är budgetneutralt jämfört med status quo. För frukt och grönsaker behålls det budgettak som fastställs i förordning (EU) nr 1308/2013, dvs. 150 miljoner EUR per läsår. För mjölk innehåller förslaget ett ramanslag på 80 miljoner EUR per läsår, vilket motsvarar det förväntade budgetgenomförandet och är i linje med de totalbelopp för marknadsrelaterade utgifter och direktstöd som beaktats i den fleråriga budgetramen 2014–2020.

² Särskilda jordbrukskommittén, 11 november 2013.

³ Rådets förordning (EU) nr 1370/2013 av den 16 december 2013 om fastställande av vissa stöd och bidrag inom ramen för den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter (EUT L 346, 20.12.2013, s. 12).

När det gäller fördelningen av utgifterna kommer mest stöd att gå till utdelningen av produkter och de kompletterande utbildningsinsatserna. Övriga kostnader, t.ex. för utvärdering, övervakning och kommunikation, kommer också att vara stödberättigande men i mer begränsad omfattning. Kostnadstaken för kompletterande utbildningsinsatser och övriga därmed sammanhängande kostnader kommer att fastställas av kommissionen mot bakgrund av erfarenheterna från nuvarande program.

Detaljerade uppgifter om de budgetmässiga och finansiella konsekvenserna återfinns i den finansieringsöversikt som åtföljer förslaget.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordning (EU) nr 1308/2013 och förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller stödordningen för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk i skolor

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 42 och 43.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁴,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁵,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Genom del II avdelning I kapitel II avsnitt 1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013⁶ inrättas ett program för frukt och grönsaker, inklusive bananer, i skolan och ett program för mjölk i skolan.
- (2) Erfarenheterna från tillämpningen av nuvarande program, tillsammans med slutsatserna i de externa utvärderingarna och efterföljande analyser av olika alternativ, har lett till slutsatsen att de skäl som ledde till att de båda skolprogrammen inrättades fortfarande äger giltighet. I den rådande situationen med sjunkande konsumtion av frukt och grönsaker, inklusive bananer, och mjölkprodukter, vilket förvärras av bland annat den moderna trenden med konsumtion av starkt bearbetade livsmedel, som dessutom ofta innehåller mycket tillsatt socker, salt och fett, bör unionen fortsätta med sitt stöd för utdelning av vissa jordbruksprodukter till skolbarn.
- (3) Analysen av olika alternativ ger vid handen att ett enhetligt system inom en gemensam rättslig och finansiell ram är ett lämpligare och ändamålsenligare sätt att uppfylla de särskilda mål för den gemensamma jordbrukspolitiken som eftersträvas inom de två skolprogrammen. Detta skulle göra det möjligt för medlemsstaterna att optimera effekterna av utdelningen inom en fast budget och öka förvaltningens effektivitet. För att ta hänsyn till skillnaderna mellan frukt och grönsaker, inklusive bananer, och mjölkprodukter och deras respektive försörjningskedjor bör dock vissa element förbli separata, till exempel budgetramarna. Mot bakgrund av erfarenheterna från nuvarande

⁴ EUT C , , s. .

⁵ EUT C , , s. .

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 671).

program bör det också i fortsättningen vara frivilligt för medlemsstaterna att delta i programmet. Med tanke på de olika konsumtionsförhållandena i olika medlemsstater bör de deltagande medlemsstaterna ha möjlighet att välja om de vill dela ut alla eller bara en av de produkter som är stödberättigande för utdelning till skolbarn.

- (4) Det finns en trend mot minskande konsumtion av i synnerhet färsk frukt och färska grönsaker, inklusive bananer, och konsumtionsmjölk. Utdelningen inom skolprogrammen bör därför koncentreras på dessa produkter. Detta skulle bidra till en minskad organisatorisk börda för skolorna och öka effekten av utdelningen inom en fast budget; likaså skulle det vara i linje med nuvarande praxis eftersom det är dessa produkter som vanligen delas ut.
- (5) För att programmet på ett effektivt sätt ska kunna nå målen på kort och lång sikt att öka konsumtionen av vissa jordbruksprodukter och skapa hälsosammare kostvanor måste utdelningen kompletteras med utbildningsinsatser. Med tanke på betydelsen av dessa insatser bör de gälla både utdelningen av frukt och grönsaker, inklusive bananer, och mjölk. De bör också berättiga till unionsstöd. Eftersom kompletterande åtgärder utgör ett viktigt verktyg för att göra barn mer medvetna om jordbruket och dess produkter och för att uppfylla programmets mål, bör medlemsstaterna ha rätt att låta fler jordbruksprodukter omfattas av sådana tematiska insatser. För att främja hälsosamma kostvanor bör dock de nationella hälsomyndigheterna delta i denna process och godkänna förteckningen över de berörda produkterna, liksom de två produktgrupper som är stödberättigande för utdelning, samt fatta beslut beträffande deras näringsmässiga egenskaper.
- (6) För att säkerställa en sund budgetförvaltning bör det fastställas ett tak för unionens stöd för utdelning av frukt och grönsaker, inklusive bananer, och mjölk samt för kompletterande utbildningsinsatser och därmed sammanhängande kostnader. Detta tak bör återspegla den rådande situationen. Mot bakgrund av de erfarenheter som gjorts och för att förenkla förvaltningen bör finansieringsmodellerna göras mer lika varandra och baseras på samma princip beträffande nivån på unionens ekonomiska bidrag. Det är därför lämpligt att begränsa nivån på unionens stöd beträffande produkternas pris genom att fastställa ett maximalt unionsstöd per portion, både för frukt och grönsaker, inklusive bananer, och mjölk, och att överge principen om obligatorisk samfinansiering för frukt och grönsaker, inklusive bananer. Med tanke på prisvolatiliteten hos dessa produkter bör befogenheten att anta vissa akter delegeras till kommissionen med avseende på fastställande av nivån på unionens prisstöd för en portion av produkterna samt med avseende på definitionen av en portion.
- (7) I syfte att säkerställa en effektiv och riktad användning av unionens medel bör befogenheten att anta vissa akter delegeras till kommissionen med avseende på fastställande av vägledande anslag av unionens stödmedel till varje medlemsstat och om metoder för omfördelning av stöd mellan medlemsstater på grundval av inkomna stödansökningar. De vägledande anslagen bör fastställas separat för frukt och grönsaker, inklusive bananer, och mjölk, i linje med den frivilliga modellen för utdelning. Fördelningsnyckeln för frukt och grönsaker, inklusive bananer, bör återspegla de nuvarande anslagen från medlemsstaterna, baserat på det objektiva kriteriet antal barn i åldersgruppen 6–10 år som andel av befolkningen, samtidigt som de berörda regionernas utvecklingsstatus också beaktas. För att medlemsstaterna ska kunna bibehålla omfattningen av de nuvarande programmen och för att uppmuntra andra att börja med utdelning av mjölk är det lämpligt att använda en kombination av två nycklar vid fördelningen av medel för mjölk, nämligen medlemsstaternas tidigare användning av medel inom skolmjölksprogrammet och samma objektiva kriterium

som används för frukt och grönsaker inklusive bananer, dvs. antal barn i åldersgruppen 6–10 år som andel av befolkningen. För att de två nycklarna ska få lämpliga proportioner bör befogenheten att anta vissa akter delegeras till kommissionen med avseende på tilläggsregler om balansen mellan de två kriterierna. Med tanke på att den demografiska situationen och utvecklingsläget för medlemsstaternas regioner ständigt förändras bör befogenheten att anta vissa akter delegeras till kommissionen med avseende på att, utifrån nämnda kriterier, vart tredje år bedöma om medlemsstaternas tilldelning behöver uppdateras.

- (8) För att medlemsstater med begränsad befolkningsstorlek ska kunna genomföra programmet på ett kostnadseffektivt sätt bör befogenheten att anta vissa akter delegeras till kommissionen med avseende på fastställandet av de minimibelopp för unionens stöd som medlemsstaterna har rätt att erhålla för frukt och grönsaker, inklusive bananer, och mjölk.
- (9) För att åstadkomma en god förvaltning och en sund budgetförvaltning bör de medlemsstater som vill delta i utdelningen av frukt och grönsaker, inklusive bananer, och/eller mjölk ansöka om unionsstödet varje år. För att förenkla förfarandena och förvaltningen bör denna ansökan göras på grundval av separata stödansökningar. Kommissionen bör på medlemsstaternas begäran besluta om de definitiva anslagen för frukt och grönsaker, inklusive bananer, och mjölk inom de anslag som finns tillgängliga i budgeten och med beaktande av begränsade överföringar mellan anslagen; detta stimulerar till prioriteringar för fördelningen utifrån näringsbehovet. Befogenheten att anta vissa akter bör delegeras till kommissionen med avseende på fastställande av villkor och begränsningar för sådana överföringar.
- (10) Den nationella strategin bör betraktas som ett villkor för en medlemsstats deltagande i programmet, och det bör finnas ett flerårigt strategidokument som anger vilka mål som medlemsstaterna ska uppfylla och vad de ska prioritera. Medlemsstaterna bör tillåtas uppdatera dessa dokument regelbundet, särskilt mot bakgrund av utvärderingar och omvärderingar av prioriteringar eller mål.
- (11) För att göra programmet synligt bör medlemsstaterna i sina strategier förklara hur de kommer att säkerställa dess mervärde, särskilt i sådana fall där produkter som finansieras genom unionsprogrammet konsumeras samtidigt som andra måltider för skolbarn. För att säkerställa att unionsprogrammets utbildningsmål uppnås på ett effektivt sätt bör befogenheten att anta vissa akter delegeras till kommissionen med avseende på regler om utdelning av de produkter som finansieras genom unionsprogrammet i samband med serveringen av andra måltider i skolor och dessa måltiders tillagning.
- (12) För att säkerställa att priset på de produkter som delas ut till barn inom ramen för programmet helt återspeglar det utdelade stödbeloppet och att subventionerade produkter används på avsett sätt, bör kommissionen ges befogenhet att anta vissa akter om genomförande av prisövervakning inom programmet.
- (13) Med tanke på att samfinansiering inte längre ska tillämpas vid utdelning av frukt och grönsaker är det nödvändigt att ändra vissa bestämmelser i förordning (EU) nr 1306/2013⁷.

⁷

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitik och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 549).

- (14) Förordningarna (EU) nr 1308/2013 och (EU) nr 1306/2013 bör ändras i enlighet med detta. För att ta hänsyn till läsårets periodicitet bör de nya reglerna tillämpas från och med den 1 augusti 20XX.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändring av förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter

Förordning (EU) nr 1308/2013 ska ändras på följande sätt:

- (1) Titeln på del II avdelning I kapitel II avsnitt 1 ska ersättas med följande:
”STÖD FÖR UTDELNING AV JORDBRUKSPRODUKTER I SKOLOR”
- (2) Rubriken ”Underavsnitt 1” och titeln ”Program för frukt och grönsaker i skolan” ska utgå.
- (3) Artikel 23 ska ersättas med följande:

”Artikel 23

Stöd för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk samt stöd för utbildningsinsatser och därmed sammanhängande kostnader

1. Unionsstöd ska beviljas beträffande barn i sådana skolor som avses i artikel 22
 - (a) för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk,
 - (b) för stöd till utbildningsinsatser, och
 - (c) för att täcka vissa därmed sammanhängande kostnader knutna till logistik och distribution, utrustning, publicitet, övervakning och utvärdering.
2. Medlemsstater som vill delta i det stödprogram som inrättas i punkt 1 (nedan kallat *skolprogrammet*) får dela ut antingen frukt och grönsaker, inklusive bananer, eller mjölk enligt KN-nummer 0401, eller bådaddera.
3. Som ett villkor för att få delta i skolprogrammet ska medlemsstaterna, innan de börjar delta och därefter vart sjätte år, upprätta en strategi på nationell eller regional nivå för programmets genomförande. En medlemsstat får ändra denna strategi, särskilt med hänsyn till vad som framkommer under övervakningen och utvärderingen. Som ett minimum ska strategin ange vilka behov som ska tillgodoses, hur dessa behov ska prioriteras inbördes, målgrupp, förväntade resultat och vilka kvantifierade mål som ska uppnås i förhållande till utgångsläget, samt fastställa vilka instrument och åtgärder som är lämpligast för att nå dessa mål.
4. För att skolprogrammet ska fungera ska medlemsstaterna också fastställa kompletterande utbildningsåtgärder som kan inbegripa åtgärder och verksamheter med syfte att öka barns medvetenhet om jordbruket och ett större urval av dess produkter, utbildning om närliggande frågor såsom hälsosamma kostvanor, åtgärder mot att mat slängs, lokala livsmedelskedjor eller ekologiskt jordbruk.
5. När medlemsstaterna upprättar sina strategier ska de sammanställa en förteckning över jordbruksprodukter, utöver frukt och grönsaker, bananer och

mjölk, som tillfälligtvis också kan omfattas av de kompletterande utbildningsinsatserna.

6. Medlemsstaterna ska välja ut de produkter som ska delas ut eller omfattas av kompletterande utbildningsinsatser på grundval av objektiva kriterier som kan inbegripa hälso- och miljöaspekter, årstidsaspekter, variation eller tillgänglighet för lokala produkter, varvid prioritet ska ges, där så är möjligt, till produkter med ursprung i unionen, och särskilt till lokalt upphandlade produkter, ekologiska produkter, korta leveranskedjor eller miljöfördelar.
7. För att främja hälsosamma kostvanor ska medlemsstaterna se till att deras behöriga hälsomyndigheter godkänner förteckningen över alla produkter som delas ut inom skolprogrammet och fattar beslut om deras näringsmässiga egenskaper.”

(4) Följande artikel ska läggas till som artikel 23a:

”Artikel 23a

Finansiella bestämmelser

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 4 får inte stöd enligt skolprogrammet för utdelning av produkter, kompletterande utbildningsinsatser och de därmed sammanhängande kostnader som avses i artikel 23.1 överstiga följande belopp:

(a) För frukt och grönsaker och bananer: 150 miljoner EUR per läsår.

(b) För mjölk: 80 miljoner EUR per läsår,

Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 227 med avseende på fastställande av nivån på det unionsstöd som kan betalas ut i fråga om priset för en portion av frukt och grönsaker, inklusive bananer, och mjölk som delas ut och med avseende på fastställande av definitionen av en portion. Kommissionen ska också ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 227 med avseende på fastställande av ett minimibelopp och ett maximibelopp för finansieringen av kompletterande utbildningsinsatser från medlemsstaternas årliga definitiva anslag.

2. Det stöd som avses i punkt 1 ska tilldelas varje medlemsstat, med beaktande av följande:

(a) För frukt och grönsaker, inklusive bananer: de objektiva kriterierna, som ska baseras på

(i) antalet barn i åldersgruppen 6–10 år som andel av befolkningen,

(ii) utvecklingsnivån hos de regioner som ingår i en medlemsstat, för att säkerställa högre stöd till mindre utvecklade regioner i den mening som avses i artikel 3.5 i denna förordning, de yttersta randområden som förtecknas i artikel 349 i fördraget och de mindre öar i Egeiska havet som avses i artikel 1.2 i förordning (EU) nr 229/2013.

(b) För mjölk: den historiska användningen av medel inom tidigare program för utdelning av mjölk och mjölkprodukter till barn samt objektiva kriterier baserade på antalet barn i åldersgruppen 6–10 år som andel av befolkningen.

Kommissionen ska minst vart tredje år bedöma om de vägledande anslagen för frukt och grönsaker, inklusive bananer, och för mjölk fortfarande är förenliga med de objektiva kriterier som avses i denna punkt.

3. Medlemsstaterna ska varje år ansöka om att få delta i skolprogrammet genom att lämna in en ansökan om unionsstöd för varje produkt som de önskar dela ut i enlighet med artikel 23.1 a.
4. Medlemsstaterna får, utan att överskrida det övergripande tak på 230 miljoner EUR som är kopplat till de belopp som avses i punkt 1 a och 1 b, överföra upp till 15 % av sina vägledande anslag för frukt och grönsaker, inklusive bananer, eller för mjölk till den andra sektorn, på de villkor som ska fastställas av kommissionen genom delegerade akter som antas i enlighet med artikel 227.
5. Skolprogrammet ska inte påverka tillämpningen av andra, nationella skolprogram som är förenliga med unionslagstiftningen.
6. Medlemsstaterna får, utöver unionsstödet, bevilja nationellt stöd i enlighet med artikel 217.
7. Unionen får även, i enlighet med artikel 6 i förordning (EU) nr 1306/2013, finansiera åtgärder för information, övervakning och utvärdering avseende skolprogrammet, inbegripet åtgärder för att öka allmänhetens medvetenhet om programmet, samt därmed sammanhängande nätverkande.
8. Medlemsstater som deltar i skolprogrammet ska på de platser där livsmedel delas ut ge publicitet åt sin medverkan i programmet och åt det faktum att det subventioneras av unionen. Medlemsstaterna ska i samband med serveringen av andra måltider i skolor säkerställa mervärde och synlighet för unionens skolprogram.”

(5) Artiklarna 24 och 25 ska ersättas med följande:

”Artikel 24

Delegerade befogenheter

1. I syfte att främja hälsosamma kostvanor hos barn och se till att stöd inom ramen för skolprogrammet riktas till barn i den målgrupp som avses i artikel 22, ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 227 med avseende på regler om
 - (a) ytterligare kriterier för medlemsstaternas målinriktning av stödet,
 - (b) medlemsstaternas godkännande och urval av sökande,
 - (c) upprättande av nationella eller regionala strategier och kompletterande utbildningsinsatser.
2. I syfte att säkerställa att EU-medlen används effektivt och målinriktat ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 227 med avseende på
 - (a) den vägledande fördelningen av stöd mellan medlemsstaterna för frukt och grönsaker, inklusive bananer, och mjölk och, i förekommande fall, den reviderade fördelningen efter den bedömning som avses i artikel 23a.2 andra stycket, minimibelopp för unionens stöd till varje medlemsstat, metoden för omfördelning av stöd mellan medlemsstater på

grundval av erhållna stödansökningar, och de tilläggsregler som gäller hur de kriterier som avses i artikel 23a.2 första stycket ska beaktas vid fördelningen av medel,

- (b) villkoren för överföringar mellan anslagen för frukt och grönsaker, inklusive bananer, och mjölk,
 - (c) kostnader och/eller åtgärder som berättigar till unionsstöd och möjligheten att fastställa minimibelopp och maximibelopp för specifika kostnader,
 - (d) medlemsstaternas skyldighet att övervaka och utvärdera det egna skolprogrammets ändamålsenlighet.
3. I syfte att öka medvetenheten om skolprogrammet ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 227 genom vilka medlemsstater med skolprogram åläggs att ge publicitet åt unionsstödet subventionerande roll.
4. I syfte att säkerställa mervärde och synlighet för unionsprogrammet ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 227 med avseende på reglerna om utdelning av produkter i samband med servering av andra måltider i skolor.
5. Med tanke på att stödet måste avspeglas i det pris för vilket produkterna görs tillgängliga inom skolprogrammet får kommissionen genom delegerade akter enligt artikel 227 anta regler om genomförande av prisövervakning inom programmet.

Artikel 25

Genomförandebefogenheter i enlighet med granskningsförfarandet

Kommissionen får, genom genomförandakter, anta alla åtgärder som krävs för tillämpningen av detta avsnitt, inbegripet

- (a) den definitiva fördelningen av stöd för frukt och grönsaker, inklusive bananer, och/eller mjölk mellan de deltagande medlemsstaterna, inom de gränser som anges i artikel 23a.1 och med beaktande av de överföringar som avses i artikel 23a.4,
 - (b) de uppgifter som ska anges i medlemsstaternas strategier,
 - (c) stödansökningarna och stödutbetalningarna,
 - (d) metoderna för att skapa publicitet och åtgärderna för att nätverka inom ramen för skolprogrammet,
 - (e) inlämnande, format och innehåll beträffande övervaknings- och utvärderingsrapporter från de medlemsstater som deltar i skolprogrammet,
 - (f) administrationen av prisövervakningen.”
- (6) Underavsnitt 2 ska utgå.
- (7) Artikel 217 ska ersättas med följande:

”Artikel 217

Nationellt stöd för utdelning av produkter till barn

Medlemsstaterna får, som komplement till unionsstödet enligt artikel 23, lämna nationellt stöd för utdelning av produkter till skolbarn eller för de därmed sammanhängande kostnader som avses i artikel 23.1 c.

Medlemsstaterna får finansiera sådant stöd genom en avgift som läggs på den berörda sektorn eller genom andra bidrag från den privata sektorn.

Medlemsstaterna får, som komplement till unionsstödet enligt artikel 23, lämna nationellt stöd för kompletterande utbildningsinsatser, enligt vad som avses i artikel 23.4.”

- (8) Bilaga V ska utgå.

Artikel 2

Ändring av förordning (EU) nr 1306/2013

I artikel 4.1 i förordning (EU) nr 1306/2013 ska led d ersättas med följande:

”(d) Unionens ekonomiska bidrag till de åtgärder i fråga om djursjukdomar och förlorat konsumentförtroende som avses i artikel 220 i förordning (EU) nr 1308/2013.”

Artikel 3

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den [...] dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 augusti år X.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

- 1.1. Förslagets eller initiativets beteckning
- 1.2. Berörda politikområden i den verksamhetsbaserade förvaltningen och budgeteringen
- 1.3. Typ av förslag eller initiativ
- 1.4. Mål
- 1.5. Motivering till förslaget eller initiativet
- 1.6. Tid under vilken åtgärden kommer att pågå respektive påverka resursanvändningen
- 1.7. Planerad metod för genomförandet

2. FÖRVALTNING

- 2.1. Bestämmelser om uppföljning och rapportering
- 2.2. Administrations- och kontrollsystem
- 2.3. Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oegentligheter/oriktigheter

3. BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER AV FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

- 3.1. Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och budgetrubriker i den årliga budgetens utgiftsdel
- 3.2. Beräknad inverkan på utgifterna
 - 3.2.1. *Sammanfattning av den beräknade inverkan på utgifterna*
 - 3.2.2. *Beräknad inverkan på driftsanslagen*
 - 3.2.3. *Beräknad inverkan på anslag av administrativ natur*
 - 3.2.4. *Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen*
 - 3.2.5. *Bidrag från tredje part*
- 3.3. Beräknad inverkan på inkomsterna

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

1.1. Förslaget eller initiativets beteckning

Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 1308/2013 och förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller stödordningen för utdelning av frukt och grönsaker, bananer och mjölk i skolor

Rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 1370/2013 om fastställande av vissa stöd och bidrag inom ramen för den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter

1.2. Berörda politikområden i den verksamhetsbaserade förvaltningen och budgeteringen⁸

1.3. Typ av förslag eller initiativ

☐ Ny åtgärd

☐ Ny åtgärd som bygger på ett pilotprojekt eller en förberedande åtgärd⁹

☐ Befintlig åtgärd vars genomförande förlängs i tiden

☒ Tidigare åtgärd som omformas till eller ersätts av en ny

1.4. Mål

1.4.1. Fleråriga strategiska mål för kommissionen som förslaget eller initiativet är avsett att bidra till

Förslaget syftar till att på ett hållbart sätt öka andelen frukt och grönsaker och mjölkprodukter i barns kosthållning och därigenom bidra till den gemensamma jordbrukspolitikens mål att stabilisera marknaderna och trygga efterfrågan på lång sikt. Förslaget ska också bidra till de mer allmänna folkhälsomålen att minska övervikt, fetma och kostrelaterade sjukdomar genom att skapa långsiktigt hälsosamma kostvanor.

1.4.2. Specifika mål eller verksamheter inom den verksamhetsbaserade förvaltningen och budgeteringen som berörs

Specifikt mål: Att öka tillgången till livsmedel för utsatta grupper i samhället

Berörda verksamheter enligt den verksamhetsbaserade förvaltningen och budgeteringen 05 02 – Interventioner på jordbruksmarknaderna

1.4.3. Verkan eller resultat som förväntas

Förslaget förväntas påverka unga människors kunskaper, attityder och preferenser i fråga om maten och dess ursprung, samt deras medvetenhet om jordbruket och dess produkter.

Det förväntas också öka kostnadseffektiviteten för utdelningen av produkter genom att EU-stödet blir mer riktat.

Genom förslaget ökar också den del av budgeten som läggs på kompletterande åtgärder. Detta förbättrar åtgärdernas effekter på målgruppens konsumtion och

⁸ Verksamhetsbaserad förvaltning och verksamhetsbaserad budgetering benämns ibland med de interna förkortningarna ABM respektive ABB.

⁹ I den mening som avses i artikel 54.2 a och b i budgetförordningen.

minskar diskrepansen mellan utbildningskomponenten inom skolfruktsprogrammet och skolmjölksprogrammet.
Slutligen leder förslaget till en gemensam ram inom varje medlemsstat och till ökad synlighet för EU:s åtgärder.

1.4.4. *Indikatorer för bedömning av resultat eller verkan*

Det har fastställts indikatorer på tre nivåer för målen:

Effektindikatorer:

- Förändringar av barns direkta och indirekta konsumtion av färsk frukt och färska grönsaker efter att åtgärderna tillämpats i fem år
- Förändringar av barns direkta och indirekta konsumtion av konsumtionsmjölk efter att åtgärderna tillämpats i fem år
- Förbättring av kostens allmänna kvalitet

Huvudsakliga resultatindikatorer:

- Procent av den tillgängliga budgeten som läggs på kompletterande åtgärder
- Procent av genomförda kompletterande åtgärder som avser jordbruk och jordbruksprodukter
- Effektivitetsnivå för utgifter som ska främja konsumtionen av jordbruksprodukter i skolor

Huvudsakliga produktionsindikatorer:

- Antal kompletterande åtgärder som genomförs i medlemsstaterna
- Antal barn som omfattas av kompletterande åtgärder och deras andel av samtliga deltagare
- Antal jordbruksrelaterade kompletterande åtgärder i medlemsstaterna
- Kostnad per portion
- Antal deltagande medlemsstater, skolor och barn
- Volym produkter som delas ut i skolor (antal portioner av frukt och grönsaker och mjölk)

1.5. **Motivering till förslaget eller initiativet**

1.5.1. *behov som ska tillgodoses på kort eller lång sikt*

De behov som förslaget motiveras av är behovet att på ett hållbart sätt öka konsumtionen av frukt och grönsaker och mjölk bland barn och behovet att ge dem hälsosamma kostvanor.

De nuvarande skolprogrammen inom den gemensamma jordbrukspolitiken har vissa brister i sin uppbyggnad och funktion som måste åtgärdas. Bristerna minskar deras potential att uppnå målen om att främja konsumtionen av jordbruksprodukter (marknadsmål) och skapa hälsosamma kostvanor hos skolbarn (hälsomål).

De problem som identifierats gäller diskrepansen mellan programmets utformning och mål (olika utbildningsverktyg inom de båda programmen), bristen på samordning och enhetlighet mellan programmen samt de brister som begränsar den omedelbara effekten hos de medel som används (stor administrativ och organisatorisk börda inom båda programmen, budgetmässigt underutnyttjande på 30 % i skolfruktsprogrammet, potentiell dödviktseffekt och låg kostnads-nyttokvot i skolmjölksprogrammet).

Orsakerna är framför allt kopplade till brister i lagstiftningen, skilda finansiella ramar, olika genomförande i olika medlemsstater samt vissa externa faktorer.

1.5.2. *Mervärdet av en åtgärd på unionsnivå:*

Åtgärden på unionsnivå ger den finansiering som krävs för initiativ som omfattar hela unionen. De kompletterande finansieringskällorna gör det möjligt för medlemsstaterna att utöka åtgärdernas räckvidd och göra dem mer målinriktade. Om medlemsstaterna tvingades lita enbart till sina egna ekonomiska resurser skulle de flesta av dem inte kunna genomföra några ambitiösa initiativ. Åtgärden på unionsnivå bidrar också till större trovärdighet för medlemsstaternas program och till ett ökat anseende för EU och en större medvetenhet om unionen. En EU-ram innebär ett mervärde genom att den främjar kunskap på lång sikt, transparens, erfarenhetsöverföring och erfarenhetsutbyte.

1.5.3. *Huvudsakliga erfarenheter från liknande försök eller åtgärder*

Det finns för närvarande två EU-finansierade program inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken som avser distribution av produkter till skolbarn, nämligen skolmjölksprogrammet och skolfruktsprogrammet. Båda programmen har som mål att långsiktigt öka andelen av de berörda produkterna i barnens kosthållning. Detta ska ske på ett tidigt stadium då barnens kostvanor formas. Detta bidrar till målen för den gemensamma jordbrukspolitiken, och särskilt målen att stabilisera marknaderna och säkerställa efterfrågan på lång sikt. Programmen är också i linje med de mer allmänna folkhälsomålen, eftersom de bidrar till att forma långsiktigt hälsosamma kostvanor.

Trots att programmen fått ett positivt mottagande i skolorna och deras potential erkänns, framgår det av olika rapporter – särskilt de externa utvärderingar av skolfruktsprogrammet och skolmjölksprogrammet som tillkommit på kommissionens initiativ samt revisionsrättens särskilda rapport nr 10/2011 – liksom av erfarenheterna efter flera års genomförande, att båda programmen måste förbättras ytterligare för att bli mer målinriktade och för att öka förvaltningseffektiviteten. Den nyligen träffade överenskommelsen om en reform av den gemensamma jordbrukspolitiken tar också upp några av de problem som identifierats.

1.5.4. *Förenlighet med andra finansieringsformer och eventuella synergieffekter*

Eftersom förslaget tar hänsyn till sektorsspecifika förhållanden är det förenligt med främjandet av jordbruksprodukter. Det är också i linje med målen avseende folkhälsa (hantering av övervikt, olikheter i fråga om hälsa) och förenkling samt med de principer och mål som anges i Europa 2020-strategin.

1.6. Tid under vilken åtgärden kommer att pågå respektive påverka resursanvändningen

☐ Förslag eller initiativ som pågår under **begränsad tid**

- ☐ Förslaget eller initiativet ska gälla från [den DD/MM]ÅÅÅÅ till [den DD/MM]ÅÅÅÅ.
- ☐ Det påverkar resursanvändningen från ÅÅÅÅ till ÅÅÅÅ.

X Förslag eller initiativ som pågår under en **obegränsad tid**

- Efter en inledande period ÅÅÅÅ–ÅÅÅÅ,
- beräknas genomförandetakten nå en stabil nivå.

1.7. Planerad metod för genomförandet¹⁰

☐ **Direkt förvaltning** som sköts av kommissionen

- ☐ genom dess avdelningar, inklusive personal vid unionens delegationer
- ☐ via genomförandeorgan

X Delad förvaltning med medlemsstaterna

☐ **Indirekt förvaltning** genom delegering till

- ☐ tredjeländer eller organ som de har utsett
- ☐ internationella organisationer och organ kopplade till dem (ange vilka)
- ☐ EIB och Europeiska investeringsfonden
- ☐ organ som avses i artiklarna 208 och 209 i budgetförordningen
- ☐ offentligrättsliga organ
- ☐ privaträttsliga organ som anförtrotts uppgifter som faller inom offentlig förvaltning och som lämnat tillräckliga ekonomiska garantier
- ☐ organ som omfattas av privaträtten i en medlemsstat, som anförtrotts genomförandet av ett offentlig-privat partnerskap och som lämnat tillräckliga ekonomiska garantier
- ☐ personer som anförtrotts ansvaret för genomförandet av särskilda åtgärder inom Gusp som följer av avdelning V i fördraget om Europeiska unionen och som anges i den grundläggande rättsakten

¹⁰ Närmare förklaringar av de olika metoderna för genomförande med hänvisningar till respektive bestämmelser i budgetförordningen återfinns på BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. FÖRVALTNING

2.1. Bestämmelser om uppföljning och rapportering

I det nya programmet berättigar också kostnaderna för övervakning och utvärdering till EU-stöd eftersom de är viktiga för en sund förvaltning och för bedömningen av programmets ändamålsenlighet och effektivitet i förhållande till målen. Det skapas också en koppling till en flerårig (6 år) nationell/regional strategi.

Övervakningen kommer att genomföras på grundval av medlemsstaternas årliga rapporter med uppgifter om: använd budget; antal deltagande skolor/barn och målgruppens andel av det totala antalet skolor/barn; utdelningens frekvens, varaktighet, tid samt utdelningssystem; genomsnittlig vikt och genomsnittligt pris per portion; genomsnittlig konsumtion per barn och de totala kvantiteter som delas ut. De kompletterande åtgärderna kommer också att övervakas beträffande de metoder som används och kostnaden för dessa; frekvens; deltagande skolor/barn; de berörda parternas roll och vilka produkter som delas ut.

Utvärderingsprocessen kommer att inbegripa medlemsstaternas utvärderingsrapporter efter att programmet genomförts i fem år för att mäta effekten på medellång sikt, följt av en extern EU-övergripande utvärdering ett år efter medlemsstaternas utvärderingar i syfte att bedöma programmets genomförande på medlemsstatsnivå och EU-nivå samt dess generella ändamålsenlighet, effektivitet, samstämmighet och relevans, i enlighet med kommissionens utvärderingsstandarder och riktlinjer. En extern studie av de långsiktiga effektindikatorerna är också tänkbar.

De externa utvärderingarna av skolfruktsprogrammet och skolmjölksprogrammet samt revisionsrättens särskilda rapport nr 10/2011 om dessa program har noga beaktats i samband med utformningen av övervakning- och utvärderingsprocesserna för det nya programmet.

2.2. Administrations- och kontrollsystem

2.2.1. Risker som identifierats:

Den allmänna risk som kan identifieras gäller programmets ändamålsenlighet, dvs. att EU-stödet når slutanvändarna och verksamt bidrar till programmets mål.

Utifrån nuvarande erfarenheter från skolfruktsprogrammet bör särskild vikt läggas vid urvalet av stödmottagare och vid de upphandlingsförfaranden som används vid tilldelning av kontrakt för distribution, publicitet, övervakning och utvärdering. Kontrollbestämmelserna ska också omfatta genomförandet av dessa kontrakt. Offentlig upphandling är alltså ett potentiellt problem för skolprogrammet.

Andra risker, t.ex. möjlig dödviktseffekt och alltför höga kostnader för de produkter som delas ut eller överdrivna marginaler för leverantörerna, kan hanteras genom bestämmelser om bl.a. nivån på EU-stödet per portion.

När det gäller kompletterande åtgärder kan det finnas risk för överlappning med skolornas utbildningsåtgärder och med främjandet av jordbruksprodukter. För att undvika detta kommer åtgärderna att definieras med hjälp av en vetenskaplig expertgrupp på EU-nivå, och deras koppling till det nya programmets mål kommer att anges klart. Kontrollbestämmelserna för kompletterande åtgärder ska ta fasta på utgifternas äkthet i allmänhet, och de ska ge garantier också i de fall där åtgärderna lagts ut på entreprenad.

2.2.2. *Uppgifter om det interna kontrollsystemet:*

Kontrollsystemet består av utbetalningsställen och delegerade kontrollorgan på medlemsstatsnivå.

Medlemsstaternas årliga rapporter om kontroller och verifikationer kommer att vara nödvändiga som informationskällor avseende administrativ förvaltning och utförda kontroller på plats. Rapporterna ska baseras på dem som redan används inom skolfruktsprogrammet och skolmjölksprogrammet.

Det interna administrations- och kontrollsystemet kommer också att använda sig av medlemsstaternas övervaknings- och utvärderingsrapporter och den EU-övergripande utvärderingen. Slutligen kommer en vetenskaplig expertgrupp på EU-nivå att bistå medlemsstaterna och kommissionen med råd om genomförande, övervakning och utvärdering.

2.2.3. *Beräknade kostnader för och fördelar med kontroller – bedömning av förväntad risk för fel:*

Skolprogrammet kommer att omfattas av det befintliga systemet för administration och kontroll av utgifterna inom Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ).

Man tror inte att förslaget kommer att öka felkvoten för EGFJ.

2.3. **Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oegentligheter/oriktigheter**

Förordning (EU) nr 1306/2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken kommer att tillämpas.

Kontrollsystemen omfattar i allmänhet noggranna administrativa kontroller av 100 % av stödansökningarna, samkörning med andra databaser där så är lämpligt, samt kontroller på plats före utbetalning för ett minimiantal transaktioner, beroende på vilka risker som är förknippade med stödssystemet i fråga. Om det upptäcks många oriktigheter vid dessa kontroller måste ytterligare kontroller genomföras.

Lagstiftningspaketet för att reformera den gemensamma jordbrukspolitiken innehåller också bestämmelser om att medlemsstaterna ska förhindra, upptäcka och korrigera oriktigheter och bedrägerier samt införa effektiva, proportionella och avskräckande påföljder i enlighet med unionslagstiftningen eller nationell lagstiftning, samt återvinna otillåtet utförda betalningar med ränta. I paketet ingår dessutom ett automatiskt kontrollsystem för oriktigheter. Enligt detta ska de belopp som inte återvunnits inom fyra år från det att begäran om återvinning gjordes, eller inom åtta år i händelse av rättsliga förfaranden, betalas av den berörda medlemsstaten. Detta system kommer att ge medlemsstaterna starka incitament att återvinna otillåtet utförda betalningar så snabbt som möjligt.

Även om det inte kommer att krävas ett formellt EU-godkännande för medlemsstaternas strategier kommer man i det nya programmets inledningsskede tidigt att kunna identifiera och förebygga eventuella risker för bedrägerier genom bestämmelser om strategiernas innehåll (och eventuellt en mall).

Under genomförandet kommer förfrågningar om bestämmelsernas tolkning eller råd från kommissionen och/eller EU:s vetenskapliga expertgrupp också att hjälpa medlemsstaterna att undvika bedrägerier.

Dessutom kommer efterhandskontroller och ingående uppföljningar av alla påståenden om bedrägligt missbruk av programmet att utföras.

3. BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER AV FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

3.1. Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och budgetrubriker i den årliga budgetens utgiftsdel

- Befintliga budgetrubriker (även kallade ”budgetposter”)

Redovisa enligt de berörda rubrikerna i budgetramen i nummerföljd och – inom varje sådan rubrik – de berörda budgetrubrikerna i den årliga budgeten i nummerföljd

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetrubrik i den årliga budgeten	Typ av anslag	Bidrag			
		Diff./ Icke-diff. ⁽¹¹⁾	från Efta-länder ¹²	från kandidat-länder ¹³	från tredje-länder	enligt artikel 21.2 b i budget-förordningen
2	05 02 08 12 – Skolfruktsprogrammet	Icke-diff.	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ
2	05 02 12 08 – Skolmjölksprogrammet	Icke-diff.	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ

- Nya budgetrubriker som föreslås

Redovisa enligt de berörda rubrikerna i budgetramen i nummerföljd och – inom varje sådan rubrik – de berörda budgetrubrikerna i den årliga budgeten i nummerföljd

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetrubrik i den årliga budgeten	Typ av anslag	Bidrag			
		Diff./ Icke-diff.	från Efta-länder	från kandidat-länder	från tredje-länder	enligt artikel 21.2 b i budget-förordningen
	Ej tillämpligt		NEJ	NEJ	NEJ	NEJ

¹¹ Differentierade respektive icke-differentierade anslag.

¹² Efta: Europeiska frihandelssammanslutningen.

¹³ Kandidatländer och i förekommande fall potentiella kandidatländer i västra Balkan.

3.2. Beräknad inverkan på utgifterna

3.2.1. Sammanfattning av den beräknade inverkan på utgifterna

Rubrik i den fleråriga budgetramen	2	Hållbar tillväxt: naturresurser
---	----------	---------------------------------

GD: AGRI			2014 ¹⁴	2016 ¹⁵	2017	2018	2019	2020	TOTAL T
• Driftsanslag									
05 02 08 12 – Skolfruktsprogrammet	Åtaganden	(1)	122	0	0	0	0	0	0
	Betalningar	(2)	122	0	0	0	0	0	0
05 02 12 08 – Skolmjölksprogrammet ¹⁶	Åtaganden	(1a)	75	0	0	0	0	0	0
	Betalningar	(2a)	75	0	0	0	0	0	0
TOTALA anslag	Åtaganden	=1+1a	197	0	0	0	0	0	0
	Betalningar	=2+2a	197	0	0	0	0	0	0
• TOTALA driftsanslag	Åtaganden	(4)	197	0	0	0	0	0	0
	Betalningar	(5)	197	0	0	0	0	0	0
•TOTALA anslag av administrativ natur som finansieras genom ramanslagen för vissa operativa program		(6)	0	0	0	0	0	0	0
TOTALA anslag för RUBRIK 2 i	Åtaganden	=4+ 6	197	0	0	0	0	0	0

¹⁴ Beloppen enligt 2014 års budget anges endast i informationssyfte.

¹⁵ För att underlätta jämförelser antas genomförandet börja 2016. Dessutom kommer den ökning av ramanslaget för frukt i skolor som fastställdes i samband med reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken (rådets förordning (EU) nr 1370/2013 om fastställande av vissa stöd och bidrag inom ramen för den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter) att genomföras från och med läsåret 2014/2015, och det antas att beloppet kommer att användas fullt ut.

¹⁶ För skolmjölksprogrammet innebär förslaget ett ramanslag på 80 miljoner euro per läsår. Detta motsvarar den förväntade nivån för budgetgenomförandet och ligger i linje med de totala belopp för marknadsrelaterade utgifter och direktstöd som beaktats i den fleråriga budgetramen 2014–2020.

den fleråriga budgetramen	Betalningar	=5+ 6	197	0	0	0	0	0	0
---------------------------	-------------	-------	-----	---	---	---	---	---	---

Rubrik i den fleråriga budgetramen	5	”Administrativa utgifter”							
---	----------	---------------------------	--	--	--	--	--	--	--

(Miljoner euro)

				2016	2017	2018	2019	2020	TOTALT
GD: AGRI									
•Personalresurser				0	0	0	0	0	0
•Övriga administrativa utgifter				0	0	0	0	0	0
TOTALT GD AGRI	Anslag			0	0	0	0	0	0

TOTALA anslag för RUBRIK 5 i den fleråriga budgetramen	(summa åtaganden = summa betalningar)	0	0	0	0	0	0
---	---------------------------------------	---	---	---	---	---	---

(Miljoner euro)

			2016	2017	2018	2019	2020	TOTALT
TOTALA anslag för RUBRIK 1–5 i den fleråriga budgetramen	Åtaganden		0	0	0	0	0	0
	Betalningar		0	0	0	0	0	0

3.2.2. Beräknad inverkan på driftanslagen

- X Förslaget/initiativet kräver inte att driftanslag tas i anspråk
- ☐ Förslaget/initiativet kräver att driftanslag tas i anspråk enligt följande:

Åtagandebemyndiganden i miljoner euro

Mål- och resultatbet eckning			2016		2017		2018		2019		2020		TOTALT			
	RESULTAT															
	Typ ¹⁷	Genoms nittliga kostnade r	Nej	Kostn.	Nej	Kostn.	Nej	Kostn.	Nej	Kostn.	Nej	Kostn.	Nej	Kostn.		
SPECIFIKT MÅL			Att öka tillgången till livsmedel för utsatta grupper i samhället													
Resultat	Antal kompletterande åtgärder															
Resultat	Antal barn som omfattas av kompletterande åtgärder															
Resultat	Antal jordbruksrelaterade kompletterande åtgärder															
TOTALA KOSTNADER																

¹⁷ Resultaten som ska anges är de produkter eller tjänster som levererats (t.ex. antal studentutbyten som har finansierats eller antal kilometer väg som har byggts).

3.2.3. Beräknad inverkan på anslag av administrativ natur

3.2.3.1. Sammanfattning

- ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att anslag av administrativ natur tas i anspråk
- ☒ Förslaget/initiativet kräver att anslag av administrativ natur tas i anspråk enligt följande:

(miljoner euro)

	2016	2017	2018	2019	2020	TOTALT
--	------	------	------	------	------	--------

RUBRIK 5 i den fleråriga budgetramen						
Personalresurser	0	0	0	0	0	0
Övriga administrativa utgifter	0	0	0	0	0	0
Delsumma RUBRIK 5 i den fleråriga budgetramen	0	0	0	0	0	0

TOTALT	0	0	0	0	0	0
---------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Personalbehoven ska täckas genom anslag inom generaldirektoratet som redan har avdelats för att förvalta åtgärden i fråga, eller genom en omfördelning av personal inom generaldirektoratet, om så krävs kompletterad med ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

3.2.3.2. Beräknat personalbehov

- ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att personalresurser tas i anspråk
- **X** Förslaget/initiativet kräver att personalresurser tas i anspråk enligt följande:

Beräkningarna ska anges i heltidsekvivalenter

		2016	2017	2018	2019	2020
XX 01 01 01 (Huvudkontoret och kommissionens representationskontor)		4	4	4	4	4
XX 01 01 02 (vid delegationer)						
XX 01 05 01 (indirekta forskningsåtgärder)						
10 01 05 01 (direkta forskningsåtgärder)						
XX 01 02 01 (kontraktsanställda, nationella experter och vikarier finansierade genom ramanslaget)						
XX 01 02 02 (kontraktsanställda, lokalanställda, nationella experter, vikarier och unga experter som tjänstgör vid delegationerna)						
XX 01 04 yy	- vid huvudkontoret					
	- vid delegationer					
XX 01 05 02 (kontraktsanställda, nationella experter, vikarier – indirekt forskning)						
10 01 05 02 (kontraktsanställda, nationella experter, vikarier – direkt forskning)						
Annan budgetrubrik (ange vilken)						
TOTALT		4	4	4	4	4

XX motsvarar det politikområde eller den avdelning i budgeten som avses.

Personalbehoven ska täckas med personal inom generaldirektoratet som redan har avdelats för att förvalta åtgärden i fråga, eller genom en omfördelning av personal inom generaldirektoratet, om så krävs kompletterad med ytterligare resurser som kan tilldelas det förvaltande generaldirektoratet som ett led i det årliga förfarandet för tilldelning av anslag och med hänsyn tagen till begränsningar i fråga om budgetmedel.

Beskrivning av arbetsuppgifter:

Tjänstemän och tillfälligt anställda	Hantering av lagstiftning, beslutsfattande, ekonomisk analys och rådgivning, samordning och samråd mellan tjänsteavdelningar, intern kommunikation och information till allmänheten, institutionell representation och förhandling, statistisk bearbetning av data
Extern personal	

3.2.4. *Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen*

- ☒ Förslaget/initiativet är förenligt med den gällande fleråriga budgetramen
- ☐ Förslaget/initiativet kräver omfördelningar under den berörda rubriken i den fleråriga budgetramen
- ☐ Förslaget/initiativet förutsätter att flexibilitetsmekanismen utnyttjas eller att den fleråriga budgetramen revideras.

3.2.5. *Bidrag från tredje part*

- Det ingår inga bidrag från tredje part i det aktuella förslaget eller initiativet
- ☒ Förslaget eller initiativet kommer att medfinansieras enligt följande:

Unionens ekonomiska bidrag för detta program anges i artikel 1.3 i utkastet till förordning. Nivån på unionsstödet (schablonbelopp) avseende kostnaden per portion för frukt och grönsaker och mjölk kommer dessutom att fastställas i delegerade akter. Nivån på EU:s bidrag avseende kostnaden för produkter kommer att begränsas genom ett maximalt EU-stöd per portion för såväl frukt och grönsaker som mjölk. Medlemsstaterna kommer att ha möjlighet att ge kompletterande nationellt stöd eller söka privat finansiering i syfte att utöka åtgärdernas räckvidd och/eller intensitet. Det är i nuläget inte möjligt att kvantifiera totalbeloppet för bidragen från tredje part, eftersom det finns många olika typer av tredje parter (offentliga och/eller privata) och eftersom relevanta uppgifter för närvarande saknas.

3.3. **Beräknad inverkan på inkomsterna**

- ☒ Förslaget/initiativet påverkar inte budgetens inkomstsida.
- ☐ Förslaget/initiativet påverkar inkomsterna på följande sätt:
 - ☐ Påverkan på egna medel
 - ☐ Påverkan på ”diverse inkomster”